

Riigikogu majanduskomisjoni istungi protokoll nr 114

Tallinn, Toompea

Teisipäev, 11. märts 2025

Algus 14.00, lõpp 15.35

Juhataja: Jaak Aab (esimees)

Protokollija: Kiia Väli (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Rene Kokk, Mihkel Lees, Andres Sutt, Tarmo Tamm, Kristina Šmigun-Vähi

Komisjoni ametnikud: Kaido Rosin (nõunik-sekretariaadijuhataja), Piia Schults (nõunik), Mari Tänav (nõunik), Maria Haas (konsultant)

Puudusid: Mart Maastik, Tõnis Mölder ja Reili Rand

Kutsutud: Kliimaministeeriumi merendusosakonna õigusnõunik Anton Merits ja peaspetsialist Reet Laos (1. päevakorrapunkt); Kliimaministeeriumi õigusosakonna nõunik Anna-Liisa Kotsjuba (2. päevakorrapunkt); Kliimaministeeriumi energeetikaosakonna energiaturgude valdkonnajuht Karin Maria Lehtmets ja energiavõrkude ekspert Thérèse Liis Kilk (2. ja 3. päevakorrapunkt); Elering AS juhatuse esimees Kalle Kilk, Elektrilevi OÜ juhatuse esimees Mihkel Härm, Riigikogu Kantslei avalike suhete osakonna pressinõunik Maris Meiessaar (3. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Vabariigi Valitsuse algatatud meresõiduohutuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (549 SE) ühe täiendatud muudatusettepaneku hääletus
2. Õiguskantsleri kirja elektrivõrguga tootmissuunalise liitumise tingimuste kohta arutelu
3. Põhi- ja jaotusvõrgu arengukavade tutvustus
4. Info ja muud küsimused

1. Vabariigi Valitsuse algatatud meresõiduohutuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (549 SE) ühe täiendatud muudatusettepaneku hääletus

Jaak Aab sõnas, et komisjoni eilsel istungil otsustati üks täiendatud muudatusettepanek (ME) täna veel üle vaadata.

Järgnevalt asuti ME tutvustamise juurde.

22. Teha eelnõus järgmised muudatused:

22.1. Täiendada eelnõu § 4 (sadamaseaduse muutmise) uute punktidega 1 ja 2, muutes vastavalt järgnevate punktide numeratsiooni, ning sõnastada see järgmiselt:

„1) paragrahvi 3 pealkirja muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Sadamateenus ja sadama lisateenus“

2) paragrahvi 3 täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

„(3) Sadama lisateenusena käsitatakse sadamas teostatavaid avalikkusele suunatud tegevusi sõltuvalt sadama tegevuse eesmärgist.

(4) Sadama lisateenuste loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;“.

22.2. Täiendada eelnõu § 4 (sadamaseaduse muutmise) uue punktiga 7 ning sõnastada see järgmiselt:

„7) seadust täiendatakse §-ga 60³ järgmises sõnastuses:

”§ 60³. Sadama lisateenuste loetelu täiendamine

Kliimaministeerium on kohustatud hindama alates 2026. aastast igal kalendriaastal käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 nimetatud sadama lisateenuste loetelu ajakohasust ning vajaduse korral seda täiendama.”;

Selgitus:

Muudatusettepaneku esitas algselt Liivi Lahe Kalanduskogu koos teiste huvigruppidega 10.12.2024 kirjas Riigikogu majanduskomisjonile.

Lisateenuste mõiste ja nende loetelu sätestamine on vajalik sadamate arenguks ja jätkusuutlikkuseks. Kuigi majandus- ja taristuministri määrus nr 25 „Sadama registreerimistaotlusel kajastatavate andmete loetelu“ nõuab sadama registreerimisel lisateenuste liigi, nimetuse ja kirjelduse esitamist, puudub seaduse tasandil selge määratlus, millised teenused kuuluvad sadama lisateenuste hulka. Sadamaregistris on küll tehniline võimalus lisateenuste märkimiseks, kuid see ei ole õiguslikult piisav tagamaks sadamate võimekuse ja atraktiivsuse arendamist.

Eestis on 248 sadamat, kuid nende arengut piirab see, et sadama lisateenused ei ole määratud. Sadamate kasutusotstarve on tegelikult laiem kui pelgalt põhiteenuste pakkumine, eriti väikesadamate¹ puhul. Väikesadamate pidamine ei ole enamasti majanduslikult iseseisvalt tasuv, kuid nende kaudu piirkonda tulnud külastajate tekitatud lisakäive muudab sadamad sotsiaalmajanduslikult kasulikuks. Seetõttu tuleb väikesadamaid käsitleda kohaliku infrastruktuuri osana, mille peamine eesmärk on toetada piirkonna ettevõtlust, mitte teenida otsest kasumit – just sellist lähenemist rakendatakse enamikus Läänemere-äärsetes riikides.

Hetkel on probleemiks, et toetusfondide rahastustaotluste hindamisel lähtutakse ainult sadamateenuste loetelust, jättes lisateenused tähelepanuta. See teeb väikesadamatele keeruliseks vajalike toetuste taotlemise sadama arendamiseks. Seaduse muutmise võimaldaks lisateenuste osutamist toetusmeetmetes arvesse võtta, laiendades sadamate rahastusvõimalusi ja parandades nende arenguvõimalusi. Lisaks on lisateenuste olemasolu oluline nii sadamate klientidele kui ka sadamate enda konkurentsivõimele. Kliendid teevad oma peatumisvalikud sageli saadavate teenuste põhjal, mistõttu lisateenuste määratlemine ja arendamine mõjutab otseselt sadamate külastatavust ja majanduslikku elujõulisust. Sadama pidajad on korduvalt välja toonud lisateenuste määratlemise puudumise kui olulise kitsaskoha, mis on olnud teemaks ka väikesadamate arengu kontseptsiooni koostamisel.

Väikesadamate jätkusuutlikkus sõltub oluliselt lisateenustest. Võrreldes Soomega on Eesti väikesadamad sageli väiksemad ning sadamateenustelt saadav tulu on tagasihoidlikum. Seetõttu on Eesti väikesadamate tegevuse fookus suunatud rohkem baasteenuste pakkumisele, samas kui Soomes ja Rootsis pööratakse rohkem tähelepanu ka maismaalt tulijatele suunatud lisateenustele.

Väikesadamate majanduslik väljakutse on sissetulekute säilitamine navigatsioonivälisel perioodil. Selle lahenduseks on tulutoovate lisateenuste väljaarendamine, mis võimaldaks sadamatel tegutseda ka siis, kui aktiivne meresõiduhooaeg on läbi. Eriti kriitiline on see Tallinnast väljaspool asuvatele väikesadamatele, kelle ärimudelid sõltuvad suures osas lisateenuste pakkumisest aastaringiselt.

Sadamate lisateenuste temaatikat on muuhulgas analüüsitud ka Kliimaministeeriumi tellitud ja Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringute keskuse (RAKE) 2024. a koostatud

¹ Väikesadam on sadam või sadama osa, kus osutatakse sadamateenuseid 24-meetrise ja väiksema kogupikkusega veesõidukitele. Sadamaregistri andmetel on Eestis registreeritud 78 väikesadamat, neist 22 sadamat asub laevatataval siseveekogul ja 56 rannikualal. Transpordiameti poolt kogutud sadamate külastaja andmete alusel külastas Eesti väikesadamaid 2023. aastal ligikaudu 13 000 alust 42 000 inimesega pardal.

uuringus „Eesti väikesadamate ärimudeli analüüs ning uue mudeli väljatöötamine“.² Selle kohaselt aitab lisateenuste ametlik määratlemine kaasa sadamate konkurentsivõime kasvule, mereturismi edendamisele ning väikesadamate sotsiaalmajandusliku rolli tugevdamisele.

Muudatusega täiendatakse sadamaseadust ning nimetatakse sadama lisateenused, ühtlasi täiendatakse ka paragrahv 3 pealkirja vastavalt. Kuivõrd sadamaregistris on lisateenuste loetelu väga detailne, sätestatakse lõikes 3, mida käsitatakse sadama lisateenusena ning lõikega 4 sätestatakse volitusnorm, mille alusel kehtestab valdkonna eest vastutav minister (taristuminister) sadama lisateenuste loetelu. Need on järgmised teenused, mis on välja toodud ka sadamaregistris:

- elektrienergiaga varustamine kail;
- joogiveega varustamine kail;
- tualettruumi kasutamise võimaldamine;
- pesemisvõimaluste võimaldamine;
- sauna kasutamise võimaldamine;
- pesupesemise võimaldamine;
- toitlustamine;
- majutusteenuse pakkumine;
- parkla kasutamine;
- slipi kasutamise võimaldamine;
- jalgrataste laenutamine;
- veesõidukite laenutamine;
- veesõidukite talvehoiustamine;
- veesõidukite pisiremondi võimaldamine;
- internetiühenduse kasutamine;
- kultuuri- ja looduspärandi tutvustamine.

Lisateenuste täpsem loetelu töötatakse välja rakendusakti koostamisel, mille ettevalmistamisse kaasatakse ka huvirühmad (sadamate pidajad jt). Sõltuvalt sadama töö iseloomust on tõenäoline, et praktikas ilmneb vajadus sadama lisateenuste loetelu regulaarselt muuta. Seetõttu sätestatakse rakendussätetes, et määrusega kehtestatud lisateenuste loetelu vaadatakse alates 2026. aastast üle iga-aastaselt ja vajadusel täiendatakse.

Muudatusel on positiivne mõju väikesadamatele, väikesadamate keskkonnasõbralike investeeringute tegemise võimekusele, kohaliku ettevõtluse arengule ja mereturismile. Muudatusel võib olla mõju ka ehitus- ja planeerimisvaldkonnale ning sellega seotud järelevalve tegevustele. Juhime siinkohal tähelepanu sadama ja sadamaehitise mõistele – sadam on veesõidukite sildumiseks kohandatud ja sadamateenuse osutamiseks kasutatav maa- ja veeala ning seal asuvad sadama sihtotstarbeliseks kasutamiseks vajalikud ehitised (edaspidi sadamaehitis). Sadamaehitised on vajalikud sadamas teenuste pakkumiseks.

Majanduskomisjon

(Kliimaministeriumist laekunud ettepanek)

Piia Schults lausus, et ta konsulteeris ME 22.2. punkti osas ka Riigikogu Kantselei õigus- ja analüüsiosakonnaga. Eesti seadusandluses on palju volitusnorme, kus minister peab mingisuguse nimekirja või korra kehtestama määrusega ning need volitused on antud just sellel põhjusel, et seadust on keeruline muuta, aga minister, olles oma valdkonnas toimuvaga kursis, saaks muudatusi teha operatiivselt. Taolise eraldi korralduse lisamine seadusesse on pigem taunitav, kuna sekkutakse valitsuse tegevusse, andes talle täiendavaid reegleid, mis ei

pruugi tegelikult vajalikud olla.

Rene Kokk sõnas, et kui huvigrupidelt ei ole laekunud täienduste tegemiseks sisendit, siis ei ole vaja midagi teha. Kui huvigrupidelt on sisendit laekunud, siis minister saab loetelu üle vaadata. On mitmeid reaalseid olukordi, kus erinevatel põhjustel ei ole minister aastaid mingisuguseid punkte üle vaadanud. Praegusega luuakse olukord, kus minister peab arutavat punkti iga aasta üle vaatama.

Andres Sutt lausus, et täiendusega soovitakse seda, et loetelu ajakohasust hinnatakse kord aastas. See ei tähenda analüüsi ega raporti koostamist.

Piia Schults sõnas, et õigusmaastikul luuakse ministritele selle täiendusega kahte sorti volitusnorme. Kui hakatakse seda laadi rakendussätteid lisama, siis võib jääda mulje, et ühtede määruste puhul peab minister ajakohasust igal aastal hindama, aga teiste puhul, kus seda sätet ei ole, ei peaks ta oma määruse ajakohasust hindama. Tegelikkuses peaks kõik määrused, mida minister vastu võtab, hoidma ajakohastena.

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Jaak Aab, Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Rene Kokk, Mihkel Lees, Andres Sutt, Tarmo Tamm, Kristina Šmigun-Vähi)

2. Õiguskantsleri kirja elektrivõrguga tootmissuunalise liitumise tingimuste kohta arutelu

Jaak Aab sõnas, et õiguskantsler on saatnud majanduskomisjonile märgukirja, milles toob välja elektrivõrguga tootmissuunalise liitumise tingimuste murekohad. Ta leiab, et elektrituruseaduse § 87¹ lõiked 6 ja 7 (võrguühenduse mittekasutuselevõtmise tasu ehk alakasutustasu sätted) on põhiseadusega vastuolus osas, mil need kohalduvad juhtudele, milleks need mõeldud ei olnud, nt reservvõimsused ja avariijaamad. Pöördumine on natuke pikem, millega komisjoni liikmed on saanud ka ise tutvuda. Õiguskantsler teeb komisjonile ettepaneku kaaluda Riigikogu menetluses oleva Vabariigi Valitsuse algatatud elektrituruseaduse muutmise seaduse eelnõu 556 SE raames tema poolt välja toodud vajalike muudatuste elluviimist.

Kliimaministeeriumi (KLIM) energeetikaosakonna energiavõrkude ekspert **Thérèse Liis Kilk** tutvustas ministeeriumi positsiooni õiguskantsleri märgukirja suhtes (lisa 1). **Kilk** selgitas, et KLIM ei nõustu õiguskantsleri märgukirjas toodud arvamusega, et tegemist on põhiseaduse vastaste sätetega, aga teatavat põhiõiguste riivet eelnõu 556 SE raames veelgi leevendatakse. Lisaks leiab KLIM, et alakasutustasust tulenev kohustus on vajalik, kuna see motiveerib liitumispunkte võtma sihtotstarbeliselt kasutusele, sh neid, kus tootmiseseade on juba demonteeritud. Võrguettevõtja jaoks on see endiselt liitumispunkt, mida arvestatakse oma arvutustes ja mudelites. Tasu määra kehtestamisel on lähtutud võrguettevõtja hinnatud vajaminevast lisakulust, mida on vaja megavati kohta küsida selleks, et oleks võimalik tootmissuunalist võimsust võrku rohkem sisestada. Õiguskantsler on toonud välja, et tasu ei ole võib-olla nii suures määras vajalik, aga KLIMi hinnangul on tasu määr juba praeguseks ajale jalgu jäänud ehk liiga madal. **Kilk** lisas, et KLIMi hinnangul piisab praegu 556 SEga tehtavatest muudatustest.

Mario Kadastik sõnas, et liitumistaotluses esitatud tehnoloogia muutmise ettepanekut on ka varem arutatud. **Kadastik** palus meelde tuletada, mis põhjustel ei ole soovitud seda muuta.

KLIMi energeetikaosakonna energiaturgude valdkonnajuht **Karin Maria Leht mets** selgitas, et liitumistaotluse esitamise eelduseks on ehitusluba ning teatud tootmisüksustel, nagu näiteks päikesepeakidel ja salvestustel, on võrreldes tuulepeakidega lihtsam planeeringuid ja ehituslube saada. Seetõttu on olnud juhuseid, kus tuuleparki rajajad on soovinud liitumist teiste arendajate eest kiiremini ära võtta, mistõttu on esitatud taotlusi nii, et rajatakse mõni teine tootmisüksus kui tuulepark. Kui liitumistasu on kulupõhine, siis on probleemiks see, et liitumisi võetakse teiste eest ära valede klauslitega. Kui kehtestatakse fikseeritud liitumistasu kontseptsioon, kus kõigil liitujatel on sama liitumistasu, siis mingil määral kaob tehnoloogia muutmise keelu vajadus ära. Samas on mõistlik enne fikseeritud liitumistasu kontseptsioon jõustada, kui hakata tehnoloogia muutmise keeldu leevendada, kuna see vajab veel turuosalistega arutamist. Ministeerium ei ole printsibiis selle vastu, aga see võib hakata eelnõu 556 SE menetlust pikendada. Eelnõu 556 SE on aga kiireloomuline.

Andres Sutt küsis, millal võiks ministeeriumi hinnangul komisjonini jõuda tehnoloogia-neutraalseid liitumisi puudutav muudatus.

Karin Maria Leht mets vastas, et ministeerium on saatnud turuosalistele selle ettepaneku kommenteerimiseks. KLIM arvas, et kui enamik turuosalisi on ettepaneku poolt, siis on see muudatus võimalik ehk arutatava eelnõu raames ellu viia. Turuosalistelt on tulnud aga ka pigem negatiivset tagasisidet sellele muudatusele. Hetkel on konsultatsioonil järgmine elektrituruseaduse muutmise seaduseelnõu, millega võetakse üle Euroopa Liidu direktiivi, seega saaks muudatuse ehk selle käigus teha.

Mari Tänav sõnas, et juba ka eelnõu 556 SE koostamise käigus esitati ettepanek tehnoloogia muutmise piirangu kaotamiseks, mida toona ministeerium ei toetanud, seega ei ole tegemist uue ettepanekuga. **Tänav** küsis, mis põhjustel seda muudatust toona ei toetatud.

Karin Maria Leht mets vastas, et toona tunti samuti muret sellepärast, et muudatus hakkab pikendada eelnõu 556 SE menetlust. KLIMile tundus, et muudatus võib pigem olla ühe või kahe turuosalise soov ning suurem enamus võib olla ettepaneku vastu. Kui turuosalistel aga ettepaneku uuesti esitasid, siis jäi mulje, et pigem turg võiks siiski soovida seda muudatust. Hetkel tundub aga, et muudatus vajab laiemat läbirääkimist turuosalistega.

Thérèse Liis Kilk lisas, et turuosaliste tagasiside põhjal on näha, et keegi ei ole põhimõtteliselt tehnoloogia muutmise lubamise vastu, küsimus on puhtalt finantsiline.

Jaak Aab küsis, kas ministeeriumi hinnangul saavad 556 SEga kavandatud seadusemuudatustega õiguskantsleri poolt väljatoodud murekohad lahendatud.

Karin Maria Leht mets vastas, et kavandatud muudatused võiks vastata õiguskantsleri ootustele, kuna tehakse leevendusi, ka just reservjaamade vaatest. Ministeerium aga ei nõustu õiguskantsleri poolt toodud alakasutustasu puudutava punktiga, et alakasutustasu ei oleks justkui mõeldud olemasolevatele jaamadele. Alakasutustasu oli mõeldud ka vanadele võrgu liitumistele, mille puhul on jaamad sulgunud või ei kasutata neid täismahus. Seal võrku üleval hoida on kulu ning võrguettevõtja oma võrguarvutustes, kus ta uusi liitujaid liidab, peab koguaeg seda arvestama ja selle võrra suuremaid kulusi tegema.

3. Põhi- ja jaotusvõrgu arengukavade tutvustus

Elering AS (Elering) juhatuse esimees **Kalle Kilk** andis ülevaate põhivõrgu arengukavast

(Eesti elektriülekandevõrgu arengukava 2025-2034) (lisa 2).

Elektrilevi OÜ (Elektrilevi) juhatuse esimees **Mihkel Härm** andis ülevaate jaotusvõrgu arengukavast (Jaotusvõrgu arengukava aastani 2035) (lisa 3).

Jaak Aab palus selgitada Elektrilevi poolt välja toodut, et arengukava elluviimise üheks eelduseks on, et seadusandja looks vajalikud eeldused reguleeritud varade ümberhindamiseks.

Mihkel Härm sõnas, et seaduse tasandil on sätestatud, et aastatel 2026-2027 hinnatakse Elektrilevi ja Eleringi reguleeritud põhivara üles tema taastamisväärtusesse. Reguleeritud põhivara on hetkel arvel suurusjärgus 800-900 mln €, aga selle taastamisväärtus on u 5,2 mld €. Arusaadavalt ei saa see hüpe olla nii suur, aga tuleb kokku leppida, et kuidas ümberhindlust tehakse.

Jaak Aab küsis, kuidas mõjutab see võrgutasu.

Mihkel Härm vastas, et kasvatab seda.

Thérèse Liis Kilk andis ülevaate elektrivõrgu pikaajalistest arengukavadest ministeeriumi vaatest (lisa 4).

Jaak Aab küsis, kui realistlik on Elektrilevi hinnangul KLIMi poolt selgitatu, et üks nende ettepanek võib olla, et Elektrilevi prooviks kasvatada oma võrguteenuse edastusmahtu.

Mihkel Härm vastas, et teoorias on see õige mõte, aga selle adressaat ei saa ilmselt olla Elektrilevi, vaid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium või keegi teine. Samas ei leia Elektrilevi, et tal oleks hetkel võimekust Eestisse elektri tarbimist juurde tekitada.

Karin Maria Lehtmets lisas, et KLIM ja Elektrilevi on seda mõtet korduvalt omavahel arutanud. Mõte seisneb selles, et kohtades, kus võrk on tugevam, on mõistlik tööstusala liitumise edendamist soodustada ning pakkuda seal suurtele tööstustarbijatele teatud leevendusi (nt madalamat liitumistasu). Mõni nädal tagasi arutati mõtet omavahel ning loodetavasti edastab Elektrilevi KLIMile enda poolsed ettepanekud.

Andres Sutt sõnas, et tarbimismahu kohta oleks mõistlik koostada kolmekihiline kaart. Hetkel on näidatud põhivõrku ja jaotusvõrku ning räägitud tootjatest, aga suurtarbijaid ei ole mainitud. Selline vaade tuleks koostöö Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga koostada. **Sutt** palus selgitada, et milline võiks olla lahendus olukorrale, et kui tulevikus on vaja asendada amortiseerunud riikidevahelised ühendused, mis täna ehitatakse mitte võrgutasu vahendite eest.

Kalle Kilk vastas, et seda küsimust on Eleringis arutatud. Täna varadest, mida on ligikaudu 1,2-1,4 mld €, on ligikaudu 50% soetatud mitte võrgutasu vahendite eest. Küsimus on selles, et kas peaks hakkama juba ette koguma raha, et 20-30 aasta pärast reinvesteerida seda ühenduste ehitamisse. Siin ollakse eri seisukohtadel. Tema nõustub selle koolkonnaga, kelle hinnangul ei peaks neid vahendeid ette koguma. See on tulevane võimalik murekoht, kuna võib-olla ei ole sellel ajal seda liini enam vaja. Teine koolkond on seisukohal, et turvalisem on ette koguda.

Andres Sutt sõnas, et ta ei arva, et peaks 100% ette koguma, aga peaks olema ülevaade,

milline on mitte Eesti vahenditest tehtud investeeringute osakaal kogu investeeringutes või varades. See seostub ka jaotusvõrgu regulatiivsete varade väärtuse ümberhindamisega. Tema hinnangul ei peaks tagantjärele midagi üles hindama. Kui iga aasta on kokkulepe, et vastavalt Elektrilevi vajadusele tehakse konkreetseid investeeringuid kindlas mahus, siis edasine on rahastusmudeli küsimus. **Sutt** küsis, millises mahus läheb arengukavades planeeritud investeeringutest Eesti SKPsse.

Kalle Kilk vastas, et täpse hinnangu oskaks ta anda peale põhjalikumalt analüüsimist, aga tõenäoliselt läheb üle poole neist välja. Kui ehitatakse näiteks alajaama, siis lihtsustatult arvestades moodustab pool alajaama maksumusest seadmed. Seadmed tulevad hetkel täies mahus Eestist väljastpoolt.

Mihkel Härm lisas, et ka tema arvates umbes pool jääb Eestisse ja teine pool läheb välja. Elektrilevile on üks suur seadmete tootja Harju Elekter.

Mario Kadastik sõnas, et on ratsionaalne, et liinikoridore on vaja hooldada, aga metsateatise osas võiks seal teha erisuse, et see oleks automaatne või poolautomaatne ehk maaomanik ei peaks seal tegema eraldi teatist. Hetkel peaks kehtima ka olukord, et kui maaomanik esitab hooldustööde tegemiseks metsateatise, siis see arvestatakse tema metsateatiste mahust maha. Liinikoridoride hooldamise puhul on tegemist aga strateegilise infrastruktuuri küsimusega, seega ei peaks see samal alusel toimima. **Kadastik** küsis, kui suur on liinikoridoride hooldamisel saadav raiemaht ning kas see moodustab kogu mahust arvestatava osa. Kui see ei ole arvestatavas osas, siis ehk saaks need tööd lihtsalt ära teha ning järgmistes raiemahtude prognoosides arvestatakse need kohe juurde.

Karin Maria Lehtmets vastas, et nemad printsiibis toetavad seda mõtet, aga praegu on käimas läbirääkimised ministeeriumi metsandusosakonnaga.

Jaak Aab sõnas, et komisjon arutab seda teemat koos KLIMi metsandusosakonnaga mõnel järgmisel istungil.

Mario Kadastik küsis, miks kulub Konkurentsiametil uuringu, mis käsitleb võrguettevõtja tänast olukorda, tegemiseks aasta aega.

Karin Maria Lehtmets vastas, et uuringu lähteülesanne on Konkurentsiametil valmis ning hiljuti edastati see Elektrilevile ülevaatamiseks. See uuring ei ole ainult finantsülevaade, vaid ka olemasoleva võrgu seisukorrast ülevaate saamine. Konkurentsiametil ei ole hetkel selget ülevaadet, mis seisus võrk on. **Lehtmets** märkis, et hetkel ei ole Konkurentsiamet valmis põhimõtetlike tariifi muudatustega edasi minema, kuna kehtiv seadusandlus võimaldab ametil tariifi metoodikat muuta.

Andres Sutt sõnas, et Elektrilevi on võrgu füüsilist seisundit kaardistanud ning selle info saaks Konkurentsiametile edastada. Konkurentsiamet saaks esmalt hinnata, kas Elektrilevi kaardistus on objektiivne ning kui see on objektiivne, siis saaks nende infot uuringus kasutada. Aasta aega sellise uuringu tegemiseks on liiga pikk aeg.

Karin Maria Lehtmets märkis, et üle aasta aja on KLIM, Elektrilevi ja Konkurentsiamet kolmepoolselt arutanud tariifi metoodika muutmist. Hiljuti toodi arutelude juurde ka Rahandusministeerium. Aruteludega ei ole jõutud lahenduseni ning tundub, et uuring aitaks

arutelu edasi. Konkurentsiamet on soovinud detailselt analüüsida võrgu seisukorda, enne kui nad on valmis kaaluma tariifi meetoodika muutmist.

Jaak Aab sõnas, et majanduskomisjon arutab seda teemat koos erinevate osapooltega.

Rene Kokk nõustus, et uuringu tegemiseks saaks kasutada Elektrilevi andmeid ja Konkurentsiamet saaks kontrollida nende andmete korrektsust. **Kokk** lisas, et Eesti-Läti neljanda elektriühenduse kohta on inimestelt tulnud palju tagasisidet ja küsimusi ning on küsitud, et kui palju maksaks see, et kui nii põhivõrgu kui ka jaotusvõrgu viiks võimalikult suures ulatuses maa alla. Arusaadavalt on seal palju argumente, et miks ei saa seda teatud kohtades teha, aga kas näiteks maksumuse arvestustesse on võetud ka raadamise arvelt tekkiv CO₂ pikaajaline mõju. Majanduskomisjon võiks seda teemat eraldi käsitleda ning teha seda koos keskkonnakomisjoniga.

Kalle Kilk nõustus, et tuleb võrrelda, mis on alternatiivide kulu. Eriplaneeringu plaanides tuuakse välja erinevad võimalused koos tekkivate mõjudega. Kui planeeringuga on jõutud nii kaugemale, et juurde on arvutatud ka keskkonnamõju hinnangud, siis saaks sellele küsimusele paremini vastata.

Kristina Šmigun-Vähi küsis, kui kaua keskmiselt peavad võrguelemendid vastu.

Mihkel Härm vastas, et võrguelementide keskmise vanusena on arvestatud umbes 40 aastat. Sellel nädalal on olnud rikkeid Kuressaares, kus maakaablid on paigaldatud 1970ndatel, aga Elektrilevi ei ole planeerinud neid järgmistel aastatel välja vahetada, kuna on kriitilisemaid kohti, kus on veel enam vaja töid teha.

Andres Sutt tõi veel välja, et metsateatise mitte esitamise küsimus puudutab olemasolevat liinikoridori. Kui seda on vaja laiemaks teha, siis on teine teema. Lisaks märkis **Sutt**, et alternatiivide hindade võrdluste puhul oleks hea, kui inimesed saavad teada, et kui rajada maakaabel, siis selle tulemusena peab võrreldes õhukaabliga maksma X senti/kWh kõrgemat võrgutariifi. Kui see on tehnoloogiliselt võimalik ja ühiskonnas ollakse valmis maksma kõrgemat võrgutariifi, siis saab rajada maakaablid.

4. Info ja muud küsimused

4.1. Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni algatatud elektrituruseaduse muutmise seaduse eelnõu (568 SE) juhtivkomisjoni esindaja määramine

Otsustati:

4.1.1. Määrata juhtivkomisjoni esindajaks Mario Kadastik (konsensus: Jaak Aab, Aleksei Jevgrafov, Mario Kadastik, Rene Kokk, Mihkel Lees, Andres Sutt, Kristina Šmigun-Vähi).

(allkirjastatud digitaalselt)
Jaak Aab
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Kiia Väli
protokollija